

בס"ד. שיחת ש"פ שמיני, מבה"ח אייר ה'תשמ"ז.

בלתי מוגה

א. שבת מברכים אייר הוא לעולם בשבת האחרון דחודש ניסן — כבכל שבת מברכים החודש, שהברכה לחודש הבא היא בחודש שלפניו, בשבת האחרון שבו.

ונמצא, ששבת מברכים מחבר ב' חדשים — החודש המברך והחודש המתברך — ע"י ענין הברכה, היינו, המשכת כל עניני כרכה הכלולים בששה הלשונות שבנוסח "ברכת החודש", עד לסיום וחותם ד"ונאמר אמן", המורה על קיום ותוקף הדבר¹, ובנוגע לשבת מברכים זה — החיבור דניסן ואייר, ע"י המשכת ברכה מחודש ניסן לחודש אייר.

ומובן, שהמשכת הברכה דשבת מברכים החודש היא כהתאם לתוכנו המיוחד של החודש — הן החודש המברך (המשפיע), והן החודש המתברך (המקבל), ובנדו"ד, שבת מברכים חודש אייר בשבת האחרון דחודש ניסן — שהמשכת הברכה היא מתוכנו וענינו המיוחד של חודש ניסן (המברך), ביחס לתוכנו וענינו המיוחד של חודש אייר (המתברך), כדלקמן.

ב. ובהקדים — ביאור כללות ענין ההשפעה מחודש לחודש בשבת מברכים, שאין זה רק באופן שקביעת זמן הברכה הוא בסיומו של החודש הקודם (בלית ברירה כו'), כי אם, שהברכה עצמה היא מענינו ותוכנו של החודש הקודם, היינו, שהחודש הקודם הוא בבחינת משפיע לחודש שלאחריו.

והענין בזה:

ידוע² שכל הענינים שבעולם (כל סדר ההשתלשלות) הם באופן דמשפיע ומקבל. וטעם הדבר — מפני שהענין דמשפיע ומקבל ישנו בישראל (ענין הצדקה וגמ"ח), ומכיון שבריאח העולם היא "בשביל ישראל"³, צריך להתבטא בעולם תכונת הדבר שבשבילו נברא [ועד"ז לאידך — שכאשר רואים תכונה מסוימת בעולם, הרי זו הוכחה שתכונה זו קיימת גם בישראל, שכן, קיומה בעולם היא תוצאה ומסוכב מקיומה בישראל], ובנדו"ד, שגם בעולם צריכה להיות התכונה דמשפיע ומקבל.

ובביאור ההכרח והנחיצות בכללות הענין דמשפיע ומקבל — מצינו במדרש⁴ "אמר דוד לפני הקב"ה, רבון העולמים, ישב עולם לפני אלקים⁵,

(1) ראה ברכות נג, ב. נויר בסופה. וראה אנציק' תלמודית בערכו. וש"נ. (2) ראה סידור (עם דא"ח) שער הת"ת (צו, ג ואילך). ובכ"מ. (3) פרש"י עה"ת בתחלתו. ועוד. (4) תנחומא משפטים ט. וראה שמו"ד פל"א, ה. (5) תהלים סא, ח.

תיישר עולמך כשזה העשירים והעניים, א"ל, א"כ חסד ואמת מן ינצרוהו⁵, אם יהיו כולם עשירים או עניים מי יוכל לעשות חסד":

טענתו של דוד המלך היתה שאין צורך בחלוקה דעשירים ועניים, היינו, שהעניים יקבלו השפעה מהעשירים, אלא, שכולם יקבלו את ההשפעה ישירות מהקב"ה — כפי שמבקש כאו"א מישראל, גם עני המחזור על הפתחים, בברכת המזון: "אל תצריכנו ה' אלקינו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם, כי אם לידך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה". וא"כ, נשאלת השאלה: למה עשה ה' ככה — שהעניים יצטרכו לקבל השפעה מהעשירים?!

ועל זה השיב הקב"ה לדוד המלך — "א"כ, חסד ואמת מן ינצרוהו, אם יהיו כולם עשירים או עניים מי יוכל לעשות חסד", היינו, שהחלוקה דעשירים ועניים היא דבר הכרחי בשביל השפעת החסד. ומענה זה נתקבל אצל דוד המלך, ועד שנעשה חלק בתורה הנצחית.

ויש לקשר זה עם מאמר המשנה בפרק ראשון דאבות⁶ — שמתחילים ללמוד בשבת זה — "על שלשה דברים העולם עומד . . . גמילות חסדים", היינו, שקיום ועמידת העולם היא (גם) על גמילות חסדים, השפעת החסד, כאמור, מכיון שבריאת העולם היא "בשביל ישראל", שאצלם צריך להיות וישנו כללות הענין דמשפיע ומקבל, "חסד ואמת מן ינצרוהו".

ג. ולהעיר:

תכונת ההשפעה שבעולם נלקחת, כאמור, מתכונת ההשפעה כדבר שבשבילו נברא העולם — "בשביל ישראל"; ומה שמצינו דוגמתו גם באוה"ע — הרי זה ע"ד המבואר במק"א⁷ בנוגע לענין דוגמתו שישנו באוה"ע אך ורק בשביל ענין הבחירה, השייכת רק בשני דברים שיש איזה ערך ושייכות ביניהם, שאז ניכר העילוי שבדבר הנבחר, כפי שמתכטא בכרכה מיוחדת בהתחלת כל יום ויום: "שלא עשני גוי".

ועד"ז בנוגע לכל עניני הבריאה שבהם משתקפים עניני האדם ("עולם קטן"⁸), כדאיתא במדרש⁹ "כשברא הקב"ה את עולמו כילוד אשה בראו, מה ילוד אשה כו' כך כו'" (ועד"ז באבות דר"נ¹⁰ "יצר באדם כל מה שברא בעולמו כו'") — שאף שהענינים שנזכרו שם ישנם אצל כל בני-האדם, לא רק בני-י, אלא גם אוה"ע, בני-נח, הרי, מצד אמיחת הענין שייכים לישראל דוקא ("אתם קרויין אדם"¹¹), אלא, שמצד ענין הבחירה ישנם גם אצל כל בני-האדם (בניו של אדה"ר).

(6) משנה ב. (7) ראה סה"מ חר"ו ע' ש"ט בשוה"ג. לקר"ש ח"ח ע' 155 הערה 45. ח"ו ע' 155 בשוה"ג. ח"ח ס"ע 462. ועוד. (8) חקריו חס"ט (ק, ב, קא, א). וח"ג לג, ב. תנחומא סקדי ג. (9) תנחומא שם. (10) סוף פל"א. (11) יבמות סא, רע"א. וש"נ.

ועד כדי כך, שכן הוא גם בנוגע למעלתו המיוחדת של האדם לגבי כל שאר הנכראים — ענין הבחירה:

כתיב¹² "הן האדם הי' כאחד ממנו", "כלומר, הן מין זה של האדם הי' יחיד בעולם ואין מין שני דומה לו בזה הענין שיהא הוא מעצמו בדתו ובמחשבתו יודע הטוב והרע ועושה כל מה שהוא חפץ ואין מי שיעכב בעדו כו"¹³, היינו, שמעלת האדם היא שיש לו בחירה חפשית, "כאחד ממנו" (יחידו של עולם), כביכול, שאין מי שיעכב בעדו כו', אשר, ענין זה אינו שייך בכל הנכראים שבעולם, שכולם מתנהגים ע"פ הטבע שהטביע בהם הקב"ה, "שיש לכל א' מדה מיוחדת בלתי הרכבה מזולתה"¹⁴, ולדוגמא: מדת החסד — אצל חסידה, ש"עושה חסידות (עכ"פ) עם חברותי"¹⁵, או מדת האכזריות — אצל עורב, "אכזרי (אפילו) על בניו"¹⁶.

[ולהעיר, מדברי הרמב"ם¹⁷ ש"כל מיני בעלי חיים והאילנות יש להם פעל אחד כלבד או ב' פעלים" — דלכאורה, דרוש הסבר וכיארור כיצד יתכן שיהי' אצלם ב' פעלים, מצד ב' מדות כו'. ואכ"מ].

ובכן, אע"פ שאמיתת ענין הבחירה חפשית — "כאחד ממנו" — שייך בישראל דוקא, מ"מ, כדי שיהי' ענין הבחירה, נעשה דוגמתו גם אצל אוה"ע, שהנהגתם היא ע"פ רצונם ובחירתם, ומכיון שטעם זה (שיוכל להיות ענין הבחירה) הוא ע"פ תורת-אמת, הרי זה ענין אמיתי, היינו, שיש אצלם ענין של בחירה אמיתית בנוגע לקיום שבע מצוות בני נח, שניתן להם הציווי על מצוות אלו, ביחד עם הכחות שיוכלו לקיים הציווי ("איני מבקש כו' אלא לפי כחן"¹⁸), והדבר תלוי בבחירתם.

ד. ונחזור לענינו — התכונה דמשפיע ומקבל שבעולם:

התכונה דמשפיע ומקבל קיימת לא רק בכללות העולם, אלא גם בכל פרט ופרט שבו — כמשל הידוע שמציאותו של הים הגדול, "מים שאין להם סוף"¹⁹, משתקף בטפה אחת, ובפשטות, שכאשר יודעים ממה מורכבת מציאותה של טפה אחת מן הים, יודעים ממה מורכבת המציאות דכל הטיפין, עד לכללות מציאות הים, ועד"ז בענינו, שתכונת ההשפעה והקבלה שבכללות העולם משתקפת בכל פרט ופרט שבמציאות הבריאה, עד לכל נקודה שבמקום וכל נקודה שבזמן (גדרי העולם).

ואם הדברים אמורים בנוגע לכל נקודה שבזמן, שיש בה התכונה דמשפיע

(12) בראשית ג, כב. (13) רמב"ם הל' תשובה רפ"ה. וראה לקו"ת אמור לח, ב. (14) לקו"ת שם לו, ג. (15) חולין סג, א. הובא בפרש"י עה"ת פרשתנו יא, יט. (16) עירובין כב, רע"א. וראה כתובות מט, ב. (17) בהקדמה לפיהמ"ש — הובא בלקו"ת שם. (18) תנחומא נשא יא. במדב"ר פי"ב, ג. (19) ל' חז"ל — יבמות קכא, א. וש"נ.

ומקבל — הרי עאכו"כ שכן הוא בנוגע לחלק כללי בזמן, חודש, שיש בו התכונה דמשפיע ומקבל.

ובפרטיות יותר:

כל המשך הזמן נכלל בנקודה אחת, "בסקירה אחת"²⁰ — בבחי' מחשבה הקדומה דא"ק²¹.

אמנם, נקודה זו מתחלקת לנ' אלפים יובלות, אשר, יובל (חמישים שנה) הו"ע כללי הנקרא בשם "עולם"²² ("עולם" — כמוכזן של זמן — מלשון נצחיות, כל המשך הזמן), וכל יובל נחלק לשבע שמיטות, אשר, גם שמיטה הו"ע כללי בזמן (שבו מודגש תוקף הנצחיות²³), וכל שמיטה נחלקת לשבע שנים, וכל שנה נחלקת ליי"ב חדשים, וכל חודש נחלק לכ"ט או ל' יום, וכל יום נחלק לכ"ד שעות, וכל שעה נחלקת לרגעים כו'.

וכאמור, גם בנקודה הכי פרטית בזמן משתקפים העניינים שבכללות העולם, ובנדו"ד, התכונה דמשפיע ומקבל, ועאכו"כ בחלק כללי שבזמן, חודש שלם, הכולל כ"ט או ל' יום (שכולם נכללים ב"ראש חודש", בדוגמת ה"ראש" שכולל את החיות דכל האברים) — שבודאי משתקפת בו התכונה דמשפיע ומקבל שבכללות העולם.

אבל, מכיון שמדובר אודות ב' תכונות הפכיות — משפיע ומקבל — לא יתכן שיהיו שניהם בפועל ובגילויי בעת ובעונה אחת, כי אם, בזמנים שונים, ובפשטות: התחלת החודש — ניכר בגלוי התכונה דמקבל, שמקבל מהחודש שלפניו, ובסוף החודש (ובמיוחד בשבת מברכים החודש) — ניכר בגלוי התכונה דמשפיע, שמשפיע על החודש שלאחריו.

ה. והנה, ע"פ האמור שבענין החדשים ישנה התכונה דמשפיע ומקבל, כמודגש במיוחד בשבת מברכים החודש, שבו נעשית השפעת הברכה מחודש לחודש — הרי מובן, שהשפעה זו היא בהתאם לתכונות וגדרים של החודש המשפיע והחודש המקבל, ככל ענין של השפעה.

ולדוגמא — בענין דמשפיע ומקבל אצל ישראל בנוגע ללימוד התורה, שאופן ההשפעה תלוי בתכונות דהמשפיע והמקבל: בתכונות המשפיע — כפי שמצינו²⁴ אצל רבי מאיר ש"אתא לקמי' דרבי ישמעאל וגמר גמרא (המשניות סתומות כמו שהן כדגמיר להו מרבו ורבו מרבו²⁵), הדר אתא לקמי' דרבי עקיבא למיסבר סברא" (לעמוד על עיקר טעמי המשנה . . ולהבין דבר מתוך

(20) ר"ה יח, א. (21) עט"ר שער ר"ה פ"ד. ובכ"מ. (22) מילתא ופרשיי משפטים כא, ו. קידושין טו, סע"א. (23) ראה פרה פ"ח מ"ט. לקר"ש חט"ו ע' 427. וש"נ. (24) סוטה כ, סע"א. (25) פרשיי שם.

דבר²⁵), בהתאם לשינוי תכונותיהם של ר"י ור"ע, "למיגמר" או "למיסבר"; ובתכונות המקבל — כפי שמצינו שינויי התכונות דחמשת תלמידיו של ריב"ז²⁶, חמשה סוגי תלמידים שלכל א' מהם תכונה מיוחדת, הכוללים את החלוקה דכל התלמידים²⁷.

ומזה מובן גם בנדו"ד — שההשפעה מחודש ניסן לחודש אייר (בשבת מברכים החודש), בהכרח שתהיי' בהתאם לתכונות המיוחדות רחדשים אלו, חודש ניסן — המשפיע (המברך), וחודש אייר — המקבל (המתברך).

ויש להוסיף, שאע"פ שהנוסח דברכת החודש (שבו מתבטאת ההשפעה מחודש לחודש) הוא בכל החדשים בשה — מ"מ, ישנם חילוקים בתוכן הברכה לפי ערך וביחס לתכונות המיוחדות של החודש.

דוגמא לדבר — בנוגע לקרבנות הנשיאים, י"ב נשיאים די"ב השבטים, שהם מכוונים כנגד י"ב חדשי השנה²⁸:

בקרבנות הנשיאים חוזרת התורה וכופלת את כל פרטי הקרבן בנוגע לכל נשיא ונשיא. ולכאורה, תמוה ביותר: בנוגע ל"פרשה של אליעזר (ש)כפולה בתורה" — יש צורך בהסבר וביאור כפל הענין, מפני ש"יפה שיחתן של עבדי אבות כו"²⁹; ואילו בקרבנות הנשיאים — נכפלו כל פרטי הקרבנות בנוגע לכל נשיא ונשיא, י"ב פעמים, אף שלכאורה הי' אפשר לכתוב את פרטי הקרבן בנשיא הראשון, ולהוסיף שכן הקריבו כל הנשיאים שלאחריו?!

[ואם מצד חשיבותם של הנשיאים לא רוצים לכתוב בסגנון שיכול להשתמע כאילו קרבנו של הנשיא שלאחריו הוא בדרך טפל, ח"ו — ישנה עצה להקדים תחילה שכל נשיא ונשיא הקריב ביומו, "נשיא אחד ליום", ופרטי הקרבן דכל נשיא ונשיא הם באופן כך וכך].

והביאור בזה³⁰ — כדאיתא במדרש³¹ ש"כל אחד ואחד הקריב לפי דעתו", היינו, כוונות מיוחדות ורמזים מיוחדים, כמבואר בארוכה פרטי הכוונות והרמזים דכל נשיא ונשיא. ולכן נתפרשו פרטי הקרבן דכל נשיא ונשיא — מכיון שלאמיתתו של דבר ישנם כאן י"ב קרבנות שונים, שהרי הפסוקים שבהם נתפרשו קרבנות הנשיאים בלשון שוה, ניתנו ביחד עם פירוש המדרש ("תורה בפירושה ניתנה"³²) ע"ד חילוקי הכוונות והרמזים שכנגדם הקריבו הנשיאים.

ועד"ז מובן בנוגע לעניננו, שאף שהנוסח דברכת החודש הוא ככל

26 אבות פ"ב מ"ט. 27 ראה ביאורים לפרקי אבות (תשד"מ) ריש ע' 78. 28 ראה טור או"ח סו"ס תיו. קה"י אות יו"ד ערך י"ב חדשים וי"ב שבטים. תו"א שמות מט, ד, ובכ"מ. 29 פרש"י חיי שרה כד, מב — מב"ר פ"ס, ח. 30 ראה תו"א בראשית ח, ב. לקו"ת ברכה צח, ג, ובכ"מ. 31 במדב"ר פ"ג, ד. 32 הקדמת הרמב"ם לספר הי"ד בתחלתה.

החדשים בשוה, מ"מ, ישנם חילוקים בהמשכת הברכה מחודש לחודש, בהתאם לחילוקים בתוכנם של החדשים (ובהם גופא – "כל יומא ויומא עביד עבידתי"³³), כאמור, הן החודש המברך והן החודש המתברך.

ו. ע"פ האמור, הרי, כדי לדעת כמה מתבטאת הברכה המיוחדת דשבת מברכים חודש אייר – יש להתבונן בתוכנם של החדשים ניסן (המברך) ואייר (המתברך), כפי שנתבארו ב"תורה אור"³⁴, באופן ברור ומאיר כו'.

והנה, בנוגע לתוכנם וענינם של החדשים ישנם ריבוי ענינים, אבל, לכל לראש יש להתעכב על ענין הכי גלוי המודגש בשמותיהם של החדשים, ובנדו"ד – "ניסן" ו"אייר".

ובהקדמה:

אף ש"שמות החדשים (ניסן אייר כו') עלו בידם מבבל"³⁵, ואילו בתורה נקראים החדשים ע"פ מספרם הסידורי, חודש הראשון חודש השני וכו' – הרי, לאחרי ש"עלו עמהם מבבל" נקבעו שמות אלו ונעשו חלק מלשון הקודש. ועאכו"כ בנוגע ל"ניסן" – שנתפרש בכתבי הקודש, במגילת אסתר³⁶.

ונפק"מ גם להלכה – בנוגע לכתיבת שמות החדשים בשטרות ע"פ תורה, שלא כותבים חודש הראשון חודש השני כו', כי אם, ניסן אייר כו' דוקא. ובפרט ע"פ הפירוש הידוע³⁷ כדיוק הלשון "עלו בידם מבבל" – ששמות אלו לא נתחדשו בבבל, כי אם "עלו בידם מבבל", היינו, ששמות אלו הם בעצם בלשון הקודש, והשתמשו בהם לפני, אלא שנשתכחו כו' (ולא השתמשו בהם כל כך, או שהפסיקו לגמרי להשתמש בהם), ואח"כ "עלו בידם מבבל", כפי שהי' מקודם לכן.

ובהתאם לכך, יש לבאר את תוכן שמותיהם של החדשים "ניסן" ו"אייר", וכמדובר כמ"פ שהביאור צריך להיות באופן המובן ופשוט לכאו"א מישראל, מגדול ועד קטן, דמכיון שכל עניני התורה ניתנו לכאו"א מישראל, "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"³⁸, הרי מובן, שיכולים וצריכים לבאר כל ענין באופן המובן ופשוט לכאו"א מישראל, ולאידך, שגם גדול זקוק ללימוד והוראה כו', כדלקמן.

ז. "ניסן":

השם "ניסן" – קשור ומורה על ענין הנסים³⁹, ויתירה מזה – "נסו

33) זהר ח"א רה, סע"א. ח"ג צד, רע"ב. 34) משליו, כג. 35) ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב. ב"ר פמ"ח, ט. תוד"ה מדברי – ר"ה ז, א. 36) ג, ז. 37) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 215. 38) ברכה לג, ד. 39) ראה פסיקתא זוטרחה בא יב, ב.

נסים", שכן, ע"פ דברי הגמרא⁴⁰ "הרואה הונא בחלום נס נעשה לו (נו"ן כנגד נו"ן⁴¹), חנינא חנינא יוחנן נסי נסים נעשו לו" (נונ"ן הרבה נסים רבים⁴¹), מובן, שגם "ניסין" (שיש בו ב' נוני"ן) מורה על הענין ד"נסי נסים".

והענין בזה — ע"פ המבואר במדרש⁴² בפירוש הכתוב⁴³ "החודש הזה לכם ראש חדשים", "משכח הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, ומשכח ביעקב ובניו קבע להם ראש חודש של גאולה", היינו, שחודש ניסן הוא "חודש של גאולה", וכזה גופא — גאולה באופן ד"נסי נסים".

ובפרטיות יותר:

גאולה — יכולה להיות לא רק באופן נסי, אלא גם באופן המלוכש בדרכי הטבע, כמו: הגאולה דפורים⁴⁴ (הסמוכה לגאולה דפסח — "מסמך גאולה לגאולה"⁴⁵), כמבואר במגילה כל פרטי השתלשלות המאורעות — בדרכי הטבע — שהביאו לגאולה דפורים.

ויש להוסיף, שלא זו בלבד שהנס דפורים הי' מלוכש בדרכי הטבע, אלא יתירה מזה — שכאשר אירעו המאורעות שעל ידם באה הגאולה דפורים, לא הבחינו כלל שיש כאן ענין של נס, אפילו נס המלוכש בדרכי הטבע:

הקשר והשייכות דהשתלשלות המאורעות שהביאו לגאולה דפורים, שמאורע פלוני בא כהקדמה למאורע שלאחריו, וכן הלאה, עד לגאולה דפורים — ניכר רק בקריאת המגילה, שבה נקבעו רק המאורעות השייכים לגאולה דפורים; אבל בשעתם, כשאירעו מאורעות אלו בשושן הבירה — לא הי' ניכר (ובמילא לא שמו לב) שיש איזה קשר ושייכות בין מאורע פלוני למאורע פלוני, מכיון שאירעו בריחוק זמן זה מזה, וכיניהם אירעו ריבוי ענינים נוספים.

ולדוגמא: תחלת מלכותו של אחשורוש על מאה ועשרים ושבע מדינה, עריכת המשתה לכל העם הנמצאים בשושן, קלקולה של ושתי והריגתה, בחירתה של אסתר, נתינת טבעת המלך להמן, גזירת המן, וביטולה ע"י אסתר וכו' (שמסופר אודותם במגילה בהמשך אחד) — אירעו בהפרש זמן ארוך זה מזה [שהרי המשתה נערך "בשנת שלש למלכו", ולאחרי שמונים ומאת יום דמשתה השרים נערך משתה לכל העם הנמצאים בשושן כו', וכמו כן הי' משך זמן מהריגת ושתי עד לבחירתה של אסתר, לאחרי "הקבץ נערות רבות גו", כולל "שנים עשר חודש" ד"ימי מרוקיהן", ועד"ז בנוגע למאורעות שלאח"ז], אשר, במשך זמן זה אירעו עוד ריבוי מאורעות, כך, שלא עלה על דעתו של מישהו לקשר מאורעות הנ"ל זה לזה;

ורק לאחרי שהדברים נכתבו במגילה — אזי נתגלה ("מגילה" מלשון

(40) ברכות נז, דע"א. (41) פרש"י שם. (42) שמו"ר פט"ו, יא. (43) בא יב, ב. (44) ראה תו"א מג"א צא, א. צג, סע"ג. ובכ"מ. (45) מגילה ה, סע"ב ובפרש"י.

גילוי) הקשר והשייכות דמאורעות אלו, מ"ויהי בימי אחשורוש גו", עד "דוכר שלום לכל זרעו", המשך אחד דהשתלשלות המאורעות כו' ע"י הקב"ה, "אחשורוש, שאחרית וראשית שלו"⁴⁶ (כללות ענין הזמן מתחילתו עד סופו), באופן שעי"ז יבוא הנס דפורים.

ולעומת זאת, הגאולה דפסח היתה בקצה השני לגמרי — לא רק באופן שרואים שישנו נס המלוכש בטבע, כי אם, באופן של הנהגה נסית שלמעלה מהטבע, ולא רק נס סתם, אלא באופן ד"נסי נסים", למעלה מעלה מנס סתם, ועאכו"כ באיך-ערוך כלל וכלל לנס המלוכש בדרכי הטבע.

ה. וביאור הענין בעבודת האדם:

בחדש ניסן נמצא יהודי במעמד ומצב של גאולה מכל ענינים המבלבלים

כו',

וכזה גופא — לא באופן שבקושי משתרך לאיטו מהגלות ("קיום קיום וואָס ער קריכט אַרויס פון גלות"), כי אם, באופן של נס, מלשון הרמה⁴⁷, כמו "ארים נסי"⁴⁸, "נס על הגבעה"⁴⁹ (כמו הנפת דגל).

ולא עוד, אלא שזהו באופן ד"נסי נסים", הרמה לגבי הרמה — שמתעלה לגמרי מכל עניני העולם, מלשון העלם והסתור⁵⁰, להיות במעמד ומצב של גאולה.

וענין זה בא לידי ביטוי (בין השאר) בהמנהג "שבכל חודש ניסן אין אומרים תחנון"⁵¹:

אמירת תחנון הו"ע נעלה ביותר, ועד כדי כך, שכל ענינו של יוהכ"פ — "אחת בשנה"⁵² — מתבטא באמירת עניני תחנון כו', בכל תפלות היום.

ומכיון שכן, הרי, לא יתכן שבחודש ניסן יחסר, ח"ו, העילוי שנעשה ע"י אמירת תחנון, אלא אדרבה — בחודש ניסן אין צורך בעבודת האדם דאמירת תחנון, מפני שענין זה נעשה מאליו מלמעלה, מצד מעלתו של חודש ניסן, ובמילא, הרי זה באופן נעלה יותר מאשר ע"י עבודת האדם.

ונמצא, שמעמדו ומצבו של יהודי בחודש ניסן הוא — למעלה מענינים כאלו שיש צורך באמירת תחנון כו', ולא עוד, אלא, שמתעלה לגמרי מעניני חול — "נוהגין לעשות כולו קודש כעין יו"ט"⁵³, היינו, שכללות עבודתו היא באופן שלמעלה מעניני העולם, להיותו במעמד ומצב של גאולה, גאולה באופן נסי, עד ל"נסי נסים", באיך-ערוך לגמרי מהנהגת הטבע.

46) מרד"ל — הובא במא"א א, קפב. וראה בהנסמן בלקו"ש חכ"א ע' 201 הערה 46 בסופה. 47) ראה סידור (עם דא"ח) מד, סע"ב. אה"ת שה"ש ע' כט. ועוד. 48) ישעי' מט, כב. 49) שם ל, יז. 50) ראה לקו"ת שלח לו, ד. ואתחנן ב, ג. דרושים לש"ש סד, ב. ובכ"מ. 51) שו"ע אדה"ז או"ח הל' פסח סתכ"ט ס"ח. 52) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד. 53) שו"ע אדה"ז שם ס"ט.

בלתי מוגה

ט. והנה, לאחרי העבודה דחודש ניסן — באים לחודש אייר: חודש אייר — אינו "חודש של גאולה", ולא "כולו קודש כעין יו"ט", אלא חודש סתם, שאומרים בו תחנון כו'. וכמרומו גם בשמו של החודש — "אייר":

(א) "אייר" (כפי שנשמע בהברה בדיבור, ביו"ד אחד) ר"ת "אני⁵⁴ ה' רופאך"⁵⁵ — מעמד ומצב שיש צורך בענין של רפואה, מכיון שיש אפשרות וכו' לענין הפכי, ח"ו (משא"כ בניסן — לא שייך לומר ענין של רפואה, מכיון שאין אפשרות לענין של חולי כלל).

(ב) "אייר" (כפי שנכתב בשני יו"דין) ר"ת ד' רגלי המרכבה — אברהם יצחק יעקב רחל⁵⁶ (ולאח"ז ניתוסף גם דוד ברגל הרביעי דהמרכבה⁵⁷) — ש"מרכבה" היא מציאות נוספת על מציאותו של הרוכב, כפשוטו, וענינו כעבודה — שאינו כמצב של התעלות לגמרי מציאות העולם ("נסי נסים"), כי אם, שנמצא במציאות העולם, היינו, שהעולם תופס מקום כו', דוגמת ה"מרכבה" שהיא מציאות נוספת על מציאות הרוכב (משא"כ בניסן — אין מקום כלל לגדר העולם, מציאות נוספת כו').

י. עפ"ז מובן תוכן המשכת הברכה מחודש ניסן לחודש אייר — בשבת האחרון דחודש ניסן המברך את חודש אייר:

ענין הגאולה, "ראש חודש של גאולה", נמשך וחודר בכל הימים והרגעים דחודש ניסן, עד לסיומו וחותרו, ולאח"ז מתחיל חודש שאינו שייך, לכאורה, לענין הגאולה.

ומכיון שכן, יש מקום לחשוש מהיציאה מחודש של גאולה לחודש שלאחריו, ולחשוב מי יודע מה...

ועל זה באה המשכת הברכה מחודש ניסן לחודש אייר (כשבת מכרכים חודש אייר) — להמשיך את הגאולה דניסן ("נסי נסים") בחודש אייר, היינו, לא רק יציאה והתעלות מגדרי והנהגת העולם, אלא, שגם בהיותו בגדרי והנהגת העולם גופא נעשה מצב של גאולה.

וענין זה שייך לכאו"א מ"שאל, למגדול ועד קטן — שגם מי שנמצא במעמד ומצב של קטנות, יכול לפעול בעצמו המשכת ענין הגאולה מניסן לאייר, וגם מי שנמצא במעמד ומצב של גדלות, צריך לפעול בעצמו המשכת ענין הגאולה מניסן לאייר, שכן, אף שכבר למד את דברי המדרש אודות "ר"ח

(54) בשלח טו, כו. (55) חידושי חת"ס לשבת קמז, ב. שער יששכר מאמר חודש אייר ס"ג (פח, א' ב). (56) מאו"א א, פד. ב"ש לאה"ע סק"ט סק"כ. (57) זהר ח"א רמח, ב. ח"ג רסב, ב. ובכ"מ.

של גאולה" כו"כ פעמים, עד מאה פעמים ואחת, עליו להתכונן כו' ולפעול בעצמו את המשכת ענין הגאולה מניסן לאייר.

יא. ובפרטיות יותר — בנוגע לכ' אופני הר"ת ד"אייר":

א) "אני ה' רופאך" — שגם כאשר נמצאים במעמד ומצב שיש אפשרות כו' לענין של חולי, ח"ו, הרי, מצד המשכת הברכה דחודש ניסן, גאולה, נעשה ענין הרפואה באופן ד"אני ה' רופאך", שאז, "כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך" (מלכתחילה).

ולא עוד, אלא, שגם אם כבר הי' ענין של חולי, ח"ו — הרי הרפואה ד"אני ה' רופאך" היא באופן שעוקר את החולי מעיקרו, כמו שלא הי' מעולם. וכפי שמצינו בהלכה — בקשר ובשייכות לשיעורי הרמב"ם דימים האחרונים:

"קידשה על מנת שאין עלי' נדרים, והיו עלי' נדרים, והלכה אצל חכם והתיר לה, הרי זו מקודשת. קידשה על מנת שאין בה מומין, והיו בה מומין, והלכה אצל רופא וריפא אותה, אינה מקודשת"⁵⁸. וטעם הדבר — מכיון ש"חכם עוקר את הנדר מעיקרו, ורופא אינו מרפא אלא מכאן ולהבא"⁵⁹.

וכתב הרגצ'ובי⁶⁰: "עי' תוס' בכורות דף ל"ח ע"ב די'ש ב' מיני רפואות, א' מכאן ולהבא . . . וא' למפרע, ע"ש", ולכן, "אם היו בה מומים כעין מ"ש התוס' בכורות . . . שהרפואה היא רק לברר, מקודשת"⁶¹.

ויש לומר, שסוג הרפואה שהיא (לא רק מכאן ולהבא, אלא גם) "למפרע" נמשכת מ"אני ה' רופאך", שאז הרפואה היא כמו ש"לא אשים עליך" מלכתחילה, שהחולי נעקר "למפרע".

ב) "אייר" ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל, ד' רגלי המרכבה — שבהיותו בעולם שהוא מציאות כו', דוגמת המרכבה שהיא מציאות נוספת על מציאות הרוכב, נמצא במעמד ומצב דתכלית הביטול לאלקות, בדוגמת המרכבה שבטלה לגמרי לרוכב (שלכן אסור להשתמש במרכבת המלך⁶²), כמבואר בתניא בנוגע למעלת האבות, "הן הן המרכבה"⁶³, ש"כל אבריהם כולם היו קדושים ומובדלים מעניני עוה"ז ולא נעשו מרכבה רק לרצון העליון לברו כל ימיהם"⁶⁴, "כל ימיהם לעולם לא הפסיקו אפי' שעה אחת מלקשר דעתם ונשמתם לרכון העולמים כו'"⁶⁵.

זוהי איפוא תוכנה של הברכה שנמשכת מחודש ניסן לחודש אייר —

58) רמב"ם הלי' אישות פ"ז ה"ח"ט. 59) כתובות עד, רע"ב. 60) צפע"ג הלי' תשובה פ"ב ה"ב. 61) צפע"ג הלי' אישות שם. 62) ראה רמב"ם הלי' מלכים רפ"ב. 63) ב"ר סמ"ז, ו' פפ"ב, ו' ועוד. 64) תניא פכ"ג. 65) שם רפ"ד.

שענין הגאולה נפעל (לא רק במעמד ומצב שלמעלה מגדרי העולם, "ניסן", "נסי נסים", אלא) גם כאשר נמצאים בגדרי העולם, כפי שהוא מציאות כו', עד לאפשרות למצב של חולי כו', הנה גם כמצב זה פועלים ענין של גאולה, כאמור, "אני ה' רופאך" באופן ש"לא אשים עליך", ועד לתכלית הביטול לאלקות באופן של מרכבה, כנ"ל בארוכה.

יב. ויש לקשר את תוכן הענין דשבת מברכים חודש אייר (המשכת ענין הגאולה בגדרי העולם) עם פרשת השבוע (בקביעות שנה זו) — פרשת שמיני:

בפ' שמיני מסופר אודות מיתת נדב ואביהוא — "ויקריבו לפני ה' גו' ותצא אש מלפני ה' גו'⁶⁶, ומבואר בארוכה בפ' האוה"ח הקדוש⁶⁷ גודל הפלאת מעלת עבודת נדב ואביהוא, שעליהם נאמר⁶⁸ "בקרובי אקדש" (כדברי משה לאהרן "עכשיו אני רואה שהם גדולים ממני וממך"⁶⁹) — ש"לא נמנעו מקרוב לדביקות נעימות עריבות ידידות כו' עד כלות נפשותם מהם".

אמנם, לאחרי כן ה' הציווי ד"יין ושכר אל תשת"⁷⁰, שתוכנו בעבודה הרוחנית⁷¹ — שלילת אופן העבודה דכלות הנפש, אלא אדרבה, נשמות בגופים דוקא, "נכנס בשלום ויצא בשלום"⁷², וכלשון הכתוב⁷³ — "וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם", היינו, ראיית אלקות הפועלת ביטול כו', אבל, לא באופן דכלות הנפש, כי אם, נשמות בגופים דוקא, מכיון שתכלית הכוונה היא — לא להתעלות ולצאת מגדרי העולם, אלא, להמשיך אלקות בגדרי העולם, "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו... שתשרה שכינה במעשה ידיכם"⁷⁴, דירה לו ית' בתחתונים⁷⁵.

ועפ"ז מוכן הקשר והשייכות דקריאת פ' שמיני בשבת מברכים חודש אייר — שבו נמשכת הברכה ונתינת-כח לעבודה דחודש אייר, לפעול את ענין הגאולה (לא באופן של התעלות ויציאה מגדרי העולם, "נסי נסים", דוגמת אופן העבודה דנדב ואביהוא, כי אם) בגדרי העולם דוקא.

יג. ולהעיר מהסיפור הידוע⁷⁶ אודות רבינו הזקן ור' אברהם המלאך — השייך גם לתוכן ענין ה"מרכבה", המודגש בחודש אייר, ר"ת דד' רגלי המרכבה:

באחד הפעמים אשר כ"ק רבינו הגדול ה' מוכן לנסוע ממעזריטש לביתו, הלך הרה"ק הרב המלאך ללוותו, ואמר להבעל-עגלה: מ'דארף שמייסן די פערד אָז די פערד זאָלן ווערן אויס פערד (יש להצליף בסוסים עד שתתבטל

66 יר"ד, א"ב. 67 ר"פ אחרי. 68 יר"ד, ג. 69 פרש"י עה"פ. 70 שם, ט. 71 ראה גם שיחת אחש"פ סכ"ט. 72 חגיגה יד, סע"ב (ע"פ גירסת הע"י). ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א. 73 שם, כד. 74 פרש"י שם, כג. 75 ראה תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ז. ובכ"מ. 76 לקו"ד ח"א ל, א.

מציאות ה"סוס" שבהם), ובנוסחא אחרת, אַז די פערד זאָלן וויסן אַז זיי זיינען פערד (שהסוסים ידעו שהנם סוסים). ואמר רבינו הגדול שנתחדש לו דרך בעבודה, והניח את נסיעתו אז, ונשאר עוד איזה זמן במעזריטש.

והענין בזה:

"סוסים" — קאי על נפש הבהמית, שצריכים לבררה ולזככה כו', עי"ז שמצליפים בהם ("שמייסן די פערד").

ובעבודה זו — ב' אופנים: (א) לבטל את מציאות ה"סוס" שבהם, "אויס פערד", (ב) לפעול במציאותם של ה"סוסים" (שידעו שהם סוסים) — שימלאו את תפקידם ללכת למקום הראוי, כרצון האדם (נה"א) המנהיגם ורוכב עליהם. ויש לומר, שאופן העבודה דביטול מציאותה של נה"ב ("אויס פערד") שייך להרב המלאך, שנקרא בשם "מלאך" מפני שעבודתו היתה באופן של התעלות ממציות העולם, כמו "מלאך" — ע"ד ובדוגמת אופן העבודה דנדב ואביהוא בכלות הנפש⁷⁷; אמנם, העבודה ע"ד הרגיל היא — לא להיות "מלאך", "אויס פערד", כי אם באופן שישנה המציאות דנה"ב ("פערד"), אלא שמבררים ומזככים אותה להיות ע"פ רצון נה"א — בדוגמת ה"מרכבה" שהיא מציאות (לא באופן דביטול המציאות), אלא שבטלה בתכלית לרוכב.

וכאמור, ענין זה שייך לעבודה דחודש אייר — פעולת הגאולה בגדרי העולם, היינו, לא באופן דביטול מציאות העולם, עי"ז שמתעלים לדרגא שלמעלה מגדרי העולם, "נסי נסים", כי אם, שבגדרי העולם גופא פועלים כירור וזיכוך עד למצב של גאולה, שזהו אופן העבודה ד"מרכבה" (המרומז בר"ת ד"אייר"), שישנה מציאות של מרכבה (לא ביטול המציאות), אלא, שנעשית בתכלית הביטול לרוכב.

יד. ויש להוסיף עוד ענין בנוגע להמשכת הברכה מחודש ניסן בשבת מברכים אייר:

מכיון שחודש ניסן הוא "ראש חדשים ראשון גוי' לחדשי השנה", מובן, שפעולת ההשפעה דחודש ניסן היא (לא רק על חודש אייר, אלא גם) על כל חדשי השנה, כמודגש גם בענין ד"זכר ליציאת מצרים" שנמשך מחג הפסח על כל השנה כולה, בכל יום ויום (בלילה וביום)⁷⁸, היינו, שענין הגאולה דניסן נמשך על כל השנה כולה, כאמור, גאולה בגדרי העולם גופא.

כלומר, השפעה זו ניכרת בגלוי יותר בחודש אייר (עד לנקודה האחרונה שבו), מפני סמיכותו לחודש ניסן, אבל, לאמיתתו של דבר, קיימת השפעה זו גם

77) ראה גם התוועדות תשמ"ו ח"ב ע' 877 ואילך. 78) רמב"ם הל' ק"ש פ"א ה"ג. שו"ע אדה"ז או"ח הל' ק"ש ר"ס סו.

בשאר החדשים, עם היות שיש בהם ריבוי ענינים נוספים כו' (ע"ד האמור לעיל (ס"ז) שגם הפרט האחרון שבמגילה קשור עם התחלתה, עם היות שיש ביניהם ריבוי מאורעות).

ועוד ענין בזה — בנוגע לתקופת הקיץ:

א' הטעמים⁷⁹ למנהג דאמירת פרקי אבות בשבתות הקיץ, החל משבת שלאחרי הפסח (שבת מברכים אייר), הוא — מפני שבזמן זה (בסמיכות לחודש אייר) מתחילין האילנות ללבלב כו', היינו, שנעשה חידוש והתגברות בכל עניני הטבע, כולל גם התגברות התאוות הגופניות כו', ולכן, יש צורך להתחזק יותר בעניני מוסר ומדות טובות, ע"י לימוד מסכת אבות, "מילי דחסידותא".

נכפי שרואים במוחש במנהג המדינה — שמיד לאחרי חג הפסח מתחילים לחשוב ולדאוג ע"ד הנסיעה למקום נופש ("דאָטשע") למשך תקופת הקיץ.

נותרו עדיין כו"כ שבועות שבהם עוסק בעניני המסחר כו' כבכל השנה, אבל אעפ"כ, בידעו שמתקרב הזמן שצריכים לנוח, ומשום מה, החליט שאינו יכול לנוח כי אם ע"ז שיסע למקום מיוחד מחוץ לעיר דוקא, תוך כדי בזבז ממון רב וכו' — מתחיל כבר לחשוב ולדאוג היכן כדאי לבלות קיץ זה, ומדבר עם פלוני ופלוני וכו', עד שמסכם סופית על המקום והמחיר וכו' וכו'.

כחסדי ה', נמצאים אנו במדינת הרווחה, שלכן, ישנה האפשרות להנהגה האמורה לנסוע למקום נופש כו'; אבל, יש לזכור שניצול הרווחה צריך להיות כאופן שאין כוונתו להנות מהגשמיות דעוה"ז, כי אם, "לשם שמים" — ע"ד ובדוגמת הנהגת רבינו הקדוש (שנקרא "קדוש" ע"ש שהי' קדוש ומוכרל מעניני עוה"ז) "שלא נהנה מעוה"ז כל ימיו"⁸⁰, כדאיתא בגמרא⁸¹ ש"בשעת פטירתו . . . זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה אמר . . . לא נהניתי (מעוה"ז) אפילו באצבע קטנה". שכן, אף ש"לא פסק מעל שולחנו לא חזרת כו' לא בימות החמה ולא בימות הגשמים"⁸², הרי, "לא עשה זה בשביל הנאה דהיינו שיהנה הגוף רק . . . שיהי' חזק לעבודת הבורא"⁸³.

ונמצא, שהברכה מחודש ניסן בשבת מברכים חודש אייר מהוה נתינת-כח (לא רק לחודש אייר, אלא גם) לתקופת הקיץ בכללותה (נוסף על השפעתו על כל חדשי השנה) — תקופה שבה מתחילה עיקר הירידה לעולם, עד להתגברות הגשמיות וכו' — שגם במעמד ומצב זה יפעול בעצמו ענין של גאולה.

טו. והנה, ע"פ האמור, לעיל שהעבודה דחודש אייר (התחלת תקופת הקיץ) קשורה עם ירידה לעולם כו' כדי לפעול ענין של גאולה גם בגדרי העולם

⁷⁹ ראה מד"ש בהקדמה (כשם "מצאתי כתוב"). ⁸⁰ תניא פ"ח. ⁸¹ כתובות קר. א. ⁸² ע"ז יא. א. ⁸³ של"ה עש"מ מ"ח (נו. ב ואילך בהג"ה).

— הרי מוכן, שביחד עם הנתינת-כח מ"חודש של גאולה", צריכה להיות הדגשה מיוחדת גם בנוגע לענין השמחה, שעבודה זו, עם היותה באופן של ירידה כו', תהי' מתוך שמחה וטוב לבב.

וענין זה מודגש בהפטרה דפ' שמיני שקורין (בקביעות שנה זו) בשבת מברכים אייר — שבה מסופר אודות גודל שמחתו של דוד המלך, "מפזו ומכרכר לפני ה'"⁸⁴, שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה, עד כדי כך, שאפילו מיכל בת שאול, שהיתה מנחת תפילין⁸⁵, מצד גודל מעלתה כו', לא היתה מסוגלת להבין פשר הנהגה זו!

ואף שמדובר אודות אופן הנהגתו של דוד המלך — הרי, ענין זה הובא בתור פס"ד להלכה בספר הי"ד⁸⁶: "המצוה שישמח אדם בעשיית המצוה... עבודה גדולה היא", ומסיים, "שנאמר והמלך דוד מפזו ומכרכר לפני ה'", היינו, שהנהגתו של דוד המלך נעשית פס"ד להלכה בנוגע להנהגת כאו"א מישראל. ושמחה זו נמשכת ופועלת בעבודה דחודש אייר — שלמרות הירידה לעולם כו', נעשית העבודה מתוך שמחה וטוב לבב, מכיון שיודעים שתכלית הכוונה היא לפעול בעולם דוקא, וביחד עם זה, בטוחים שיצליחו בעבודה זו בתכלית השלימות, ללא כל מניעות ועיכובים כו', מכיון ש"אני ה' רופאך", באופן ש"לא אשים עליך", "לכתחילה אריבער"⁸⁷.

טז. המורס מכל האמור לעיל בנוגע למעשה כפועל:

בעמדנו בשבת מברכים חודש אייר, שבו נמשכת הברכה מחודש ניסן, "חודש של גאולה", לחודש אייר, תקופת הקיץ וכל חדשי השנה, כלומר, המשכת ברכה נעלית ביותר (ענין הגאולה) לתקופה ארוכה (כל חדשי השנה) — יש לנצל את גודל וריבוי ההשפעה (הן באיכות והן בכמות) דחודש ניסן במילואה ובשלימותה.

ובהדגשה — שככל שגדלה מעלת ההשפעה דהמשפיע, ובנדו"ד, ההשפעה דחודש ניסן, שממנו נמשך ענין של גאולה על כל חדשי השנה — תגדל גם האחריות בכל הקשור לניצול השפעה זו, שכן, נוסף לכך שכל השפעה יש לנצלה במילואה כדי שלא לבלבל סדרי הבריאה כו', כולל גם הסדר דמשפיע ומקבל (כנ"ל ס"ב), אשר, "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו"⁸⁸ — מודגש הדבר עוד יותר בהתחשב עם גודל מעלת ההשפעה.

יז. ומכאן באים גם להתעוררות בנוגע להשפעה על הזולת — הפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה:

(84) ש"ב ו, טז. (85) עירובין צו, א. וראה התועדויות תשמ"ה ח"ד ס"ע 2190 ואילך. (86) הל' לולב בסופן. (87) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז. לקר"ש ח"א ע' 124. ועוד. (88) אבות ספ"ו.

כללות העבודה והשפעה על הזולת הנמצא במעמד ומצב ד"חוצה", היא, ע"ד ובדוגמת ההשפעה דחודש ניסן לחודש אייר, שחודש ניסן, עליון, מצב של גאולה, פועל בחודש אייר, תחתון, גדרי העולם, שגם בו יהי ענין של גאולה, ועד"ז בנוגע להשפעה והפצת המעיינות חוצה, שלמרות החילוק בינו לבין הזולת, שהוא עליון, עד לדרגת "ראשיכם שבטיכם", והזולת הוא תחתון, "חוטב עציך ושואב מימך", הנמצא במקום ודרגה ד"חוצה" — משפיע העליון על התחתון, ועד שממשיך ופועל בו להיות כמותו, "ואהבת לרעך כמוך"⁸⁹, "כמוך" ממש, כשם ש"ניסן" פועל שגם ב"אייר" יהי ענין של גאולה, כב"ניסן".

ומזה מובן, שבחודש אייר, שענינו לפעול בגדרי העולם דוקא — צריכה להיות הוספה מיוחדת בפעולות והפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה.

כלומר, גם לאחרי שיוצאים מחודש ניסן שבו עסקו במבצע פסח, קמחא דפסחא, שמחת יו"ט, וכיו"ב — צריכה להיות הדגשה מיוחדת בחודש אייר בנוגע להשפעה על הזולת, כנ"ל.

וגם בענין זה מודגש ההכרח לנצל את הכחות שנותנים למשפיע — כאו"א לפי ענינו, כדי שלא לבלבל סדרי הבריאה באופן דמשפיע ומקבל, כנ"ל.

ובהדגשה יתירה — מכיון שהסיבה לכך שפלוני נמצא במעמד ומצב ד"עני בדעת"⁹⁰ (שלכן זקוק לקבל השפעה ממי שלמעלה ממנו, "עשיר בדעת"⁹⁰), אינה אלא כדי שיוכל להיות ענין ההשפעה, "חסד ואמת מן יצורוהו" (כנ"ל ס"ב), היינו, שחסרונו של המקבל (שזקוק להשפעה) הוא בגלל המשפיע !

וע"ד הסיפור ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר (בידעו שסוכ"ס אפרסם את הסיפור ברכים) אודות ד"ר וואלאך הידוע, שטיפל ברפואתו בעת שקיבל התקף כליות בהיותו על הספינה בדרכו מביקורו באה"ק, שלאחרי זמן, נכנס לכ"ק מו"ח אדמו"ר וביקש תיקון, בהסבירו, שעובדת היותו על הספינה איפשרה את מחלתו של הרבי, כי, אילו לא הי' רופא בספינה, לא הי' הרבי נחלה מלכתחילה. — מה השיב לו הרבי, אינני יודע, אבל, בכל אופן, תוכן ונקודת הסיפור בנוגע לענינו — שיתכן שחסרונו של פלוני נובע מעובדת קיומו של המשפיע⁹¹, ומכיון שכן, מובן וגם פשוט גודל האחיות בנוגע לפעולת ההשפעה, שבגללה נעשה חסרון בהזולת.

יח. ויה"ר שכאו"א ינצל את הכחות והכרכות שנותנים בשבת מברכים אייר כדי לפעול בעבודה דחודש אייר, תקופת הקיץ, וכל חדשי השנה, שתוכנה ונקודתה — המשכת אלקות בגדרי העולם, לעשות לו יח' דירה בתחתונים,

(89) קדושים יט, יח. (90) כתובות סח, סע"א. (91) ראה גם שיחת ש"פ ויק"פ סמ"א.

באופן ד"ויהי נועם ה' אלקינו עלינו . . . שתשרה שכינה במעשה ידיכם".
 ובפשטות — שגם בעניני העולם, עובדין דחול, ממשיכים את הקדושה
 דאלקות, החל מדרגת הקדושה ד"מקרא קודש" שבחול-המועד⁹², ולמעלה
 מזה — הקדושה ד"מקרא קודש" שביו"ט⁹³, עד לשלימות הקדושה, "קודש",
 דיום השבת⁹⁴, שאז, נעשים ימי החול עצמם חלק מענין השבת — "יום ראשון
 בשבת", "יום שי' בשבת", וכן הלאה.

ועי' זוכים בקרוב ממש ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁹⁵
 — בגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו,
 "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"⁹⁶, שלימות העם,

"כספם וזהבם אתם"⁹⁷, הן כסף וזהב גשמיים, והן כסף וזהב רוחניים,
 אהבה ויראה⁹⁸, הכוללים את כל עניני התומ"צ⁹⁹, שלימות התורה,

ובאים לארצנו הקדושה, שלימות הארץ, כולל השלימות ד"ירחיב ה'
 אלקיך את גבולך"¹⁰⁰, לא רק ארץ דשבע עממין, אלא ארץ דעשר עממין,
 השלימות דעשר שלמעלה מהשלימות דשבע, ולמעלה גם מהשלימות דשמונה,
 "ויהי ביום השמיני" (כמוזכר בהתוועדות דאחש"פ*¹⁰⁰).

וכל זה — בפועל ובגלוי, למטה מעשרה טפחים, ובמהרה בימינו ממש.

* * *

ט. נוסף על האמור לעיל אודות כללות הענין דשבת מברכים אייר
 בסיומו של חודש ניסן, הרי, קביעותו כסוף חודש ניסן גופא יכולה להיות בכמה
 אופנים, וע"פ תורת הבעש"ט¹⁰¹ שמכל פרט ופרט יש ללמוד הוראה בעבודת
 ה', מוכן, שיש ללמוד הוראה גם מהקביעות דשבת מברכים אייר בימי החודש,
 שקביעותו בשנה זו — ביום כ"ו ניסן.

והנה, כדי לדעת מהו ענינו המיוחד דכ"ו ניסן — יש לעיין במגילת
 תענית, אשר, כ"ב הפרקים שבה נימנו הימים המיוחדים שאין מתענין בהם כו',
 פרק מיוחד לכל חודש וחודש, ולאח"ז ישנו פרק נוסף שבו נימנו הימים
 שמתענין בהם, וביניהם — כ"ו ניסן: "ככ"ו בו (בניסן) מת יהושע בן נון". וכן
 הובא בשו"ע הלי' תענית¹⁰².

ובהקדמה:

(92) ראה רמב"ם הלי' יו"ט רפ"ז. שו"ע אדה"ו או"ח ר"ס רמב על הגליון. (93) רמב"ם הלי' יו"ט פ"ו
 הט"ז. (94) תשא לר, יד. (95) תמיד בסופה. (96) בא יר"ד, ט. (97) ישעי' ס, ט. (98) ראה תו"א
 ר"פ וישב. לקו"ת בעלותך לב, ד. ובכ"מ. (99) ראה תניא פ"ד. שם חינוך קטן. (100) שופטים יט, ח
 ובפרש"י. (100*) ס"ב. (101) "היום יום" ט' אייר. כש"ט הוספות סק"ד דקכט. וש"נ. (102) או"ח
 סתקפ"ב בס"ב.

בלתי מוגה